

زیاننامه یا
پیغه مبه ری مهی خوشتی
موده محمد (صلی الله علیہ وسّع آن)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خۆشتقى و ئەزىز و نەقىيىن داھاتوپىي مۆسلمانان

مە كورتىيەك ژڙيانا خۆشتقىتىرىن كەسى مە كو پىغەمبەرى خودى يە (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) بۇ ھەوھ ئامادە كرييە، خواندن و تىيگە هشتانا ژڙيانا پىغەمبەر موحەممەدى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دى وەل مە كەت كو ئەم زىدە تر حەز ژوى بکەين و دويقچوونا فەرمانىيىن وى بکەين و زىدە تر بە حسى وى بکەين دناف خەلکىدا. ل دەمى كەسەك پرسىارى ژتە دكەت كا ناقى تە مام يى پىغەمبەرى تە چىيە ول كىقە ژدایك بۇويە و چەند زارۇك ھەبوون و ناقىيىن وان چ بۇون و موعجىزەيىن وى چنە؟ پىدقييە تو ب جوانى بىزىنى و بەرسق بىدەي، چونكى تو وەك مۆسلمانەك دېيىت بىزىنى كا پىغەمبەرى تە (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) كىيە و تە پىزانىنېي تە مام دەرىارەي وى ھەبن و باش بىناسى. مە گەلەك ب كورتى بابەت ژ بۇ ھەوھ يېي ئەزىز كۆمكىيە و ب شىوھىيەكى گەلەك يى ب ساناهى و سەردىمىيانە بۇ ھەوھ ئىخستىنە بەردىست، ب هيقىا ئەۋى چەندى كو هوين ژى مفای ژى وەربىگەن و ژ بۇ مە بىتە كۆگەھەك ل رۇزىدا دوويماهىيىن.

کورتییه ک ژ ژیانا پیغه مبه ری مه بی خوشتقی

موحه ممه د (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)

د ئه ڦی وانه بی دا دئ ئه ڦان بابه ڦان خوینین :

- رہ و ریشال (نه سه ب) و بنیات و بابکین پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)
- ڙدایک بوونا پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)
- سالو خه تین پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)
- هنا رتنا پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)
- مشه ختبونا پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)
- مرنا پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)
- بلند اهیبا پله یا پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ و آله و سلم)

رە و رىشال (نەسەب) و بنيات و بابكىن پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ و آله و سلّم)

مەرەما مە ب رە و رىشال ئەوە كا باب و باپىرىن پىغەمبەرى (صلی اللہ علیہ و آله و سلّم) كىنە؟
ناقى وى (محمد) ئى كورى (عبدالله) يى كورى (عبدالمطلب) ئى كورى (هاشم) ئى يە، هاشم
ئى ژنه قىيىن قورەيشىيا يە و نەقىيىن قورەيشىيان ئى ژنه تەوھىدا عەرەبىيانە، و عەرەب ژى
قەدگەرنە ۋە بۇ نەقىيىن (إسماعيل) ئى كورى (إبراهيم) (سلّاقين خودى لسەر وان بن).

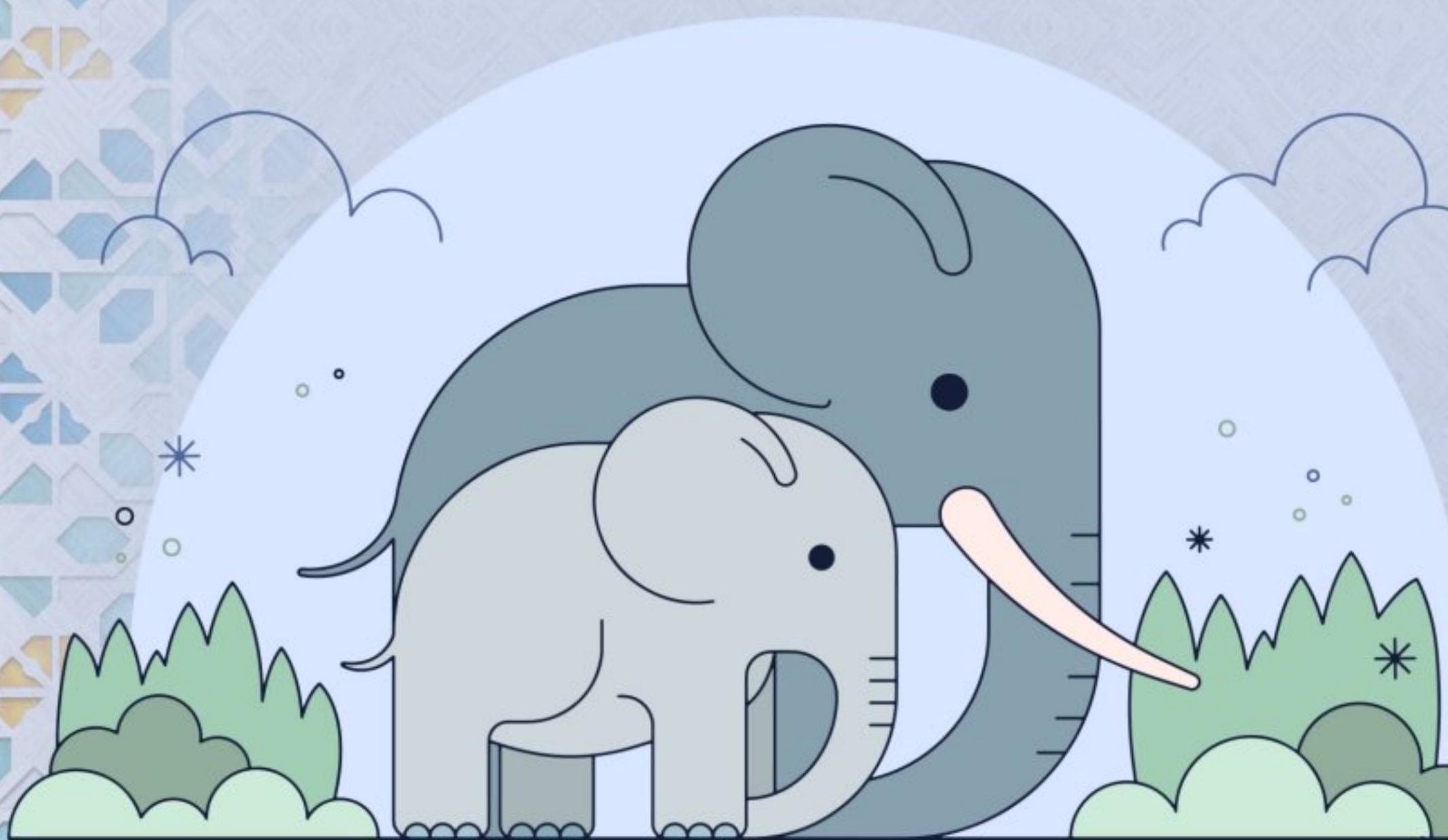

ڙدایك بوونا پیغه مبه ری (صلی اللہ علیہ وس ع)

پیغه مبه ری خوشتی ل بازی ری مه که ها پیروز یی ڙ دایك بووی،
ئه و سالا تیدا ڙدایك بووی ناقی وی سالی (فیل) بوو.

سالا فیل :

ئه و سال بوو کو ئه برهه ب خو و ب له شکه ری خو و ب فیلین خو هات بوو دا کو که عبا
پیروز ب هه رفینیت (قیلا مسلمانان)، ئه وان نه شییان ڙبهر کو خودایی به رزو بلند سزا یه ک
دانال به روان ئه و ڙی ب هنارت نا بالندہ یان، کو وان بالندہ یان به رین بچویک هه لگرت بون. به ر
دها قیتنا خواری، ده می به ردها قیتین ئیکسہ رئه و ڙناش چوون، و د قورئانا پیروز دا
سوره ته کا هه ناقی وی سوره تی (فیل) ه کو ئایه تیں وی به حسی ئه ڦی روویدانی دکه ن.

سالوٽهه تیئن پیغه مبه ری (صلی اللہ علیہ وسلم)

پیغه مبه ری (صلی اللہ علیہ وسلم) جوانترین رہوشت هه بیوو دناف بنہ مالان دا ، کہ سہ کی ده ستپاک و ده همه ن پاکز و راستگو بیوو، چ جارا تشه کی شاش نہ گوتییه.

هنا رتنا پېغەمبەر خودى (صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ)

ل دەمى بۇويە پېغەمبەر (صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ) تەمەنی چل سال بۇون، دوى دەمیدا وەحى بۇ دهاتە خوارى، ژلايى فريشته يەكى قە گەلەك يى بەرىز بۇو كو ناڭى وى (جبريل) بۇو، قورئان بۇ پېغەمبەرى دئينا خوارى كو ئاخفتنا خودى يە بۇويە پەيامەك ژ بۇ رىزگاربۇونا ژ ھەمى جورىن تارپىياتىيان كو مەرۆف تىدا بۇون، و پېغەمبەر موحەممەد (صَلَّى اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ) دلۇقانىيەك بۇو ژ بۇ ھەمى مللەتىن ل سەرپۇويى ئەردى و بانگخوازىيَا خەلکى دىكىر ژ بۇ تاك پەرسىيىن و دویرىكەفتەن ژ دانانا ھەپىشكان ژ بۇ خودايى بەرزوبلەند.

مشه ختبوونا پېغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسّع آن)

پېغەمبەرى مە يى خۆشتقى (صلی اللہ علیہ وسّع آن) ژ بازىرى مەكەھا پىرۆز مشەخت كر بۇ بازىرى مە دىنامونە ووھر، دنابىھرا بازىرى مەكەھا پىرۆز و بازىرى مە دىنامونە ووھر دا نىزىكى (420 كم) — رايە. پېغەمبەرى مە يى خۆشتقى (صلی اللہ علیہ وسّع آن) ل بازىرى مەكەھا پىرۆز گەلەك دهاتە ئازاردان ژلايى بى باوهەران ۋە، ژىھەندى ژ بۇ بازىرى مە دىنى مشەخت كر و بازىرى مەكەھى بجهە ھىلاكى ولدەف وى گەلەك خۆشتقى بۇو، خەلکى بازىرى مە دىنى گەلەك دلخۆش بۇون ب ھاتنا پېغەمبەرى (صلی اللہ علیہ وسّع آن).

مرنا پېغەمبەرى (صلی اللہ علیہ وسّلہ)

پېغەمبەرى مە بى خۆشتقى (صلی اللہ علیہ وسّلہ) ل بازىرى مە دىنى ل رۆزى ۱۲ ئى ژەھە يقا (ربيع الأول) ئى سالا ۱۱-ەى كۆچى ل رۆزى دووشەمبىيى ل مالا دايىكا مە عايىشايى د تەمەنى ۶۳ ئى سالىيى دا وەغەرا دوويماهىيى كر.

بلنداهیا پله یا پیغه مبه ری خودی (صلی علیه السلام)

پیغه مبه ری مه یئ خوشتی (صلی علیه السلام) به رزترین پله یا ههی دناف هه می پیغه مبه ران دا (سلاقین خودی لسهر وان بن) دوویماهی پیغه مبه ره کو خودایی مه زن هنارتی بو هندی کو بانگخوازیا خه لکی بکهت ڙبوٽاک په ریسی و ره وشت جوانی و پاراستنا ئه مانه تی.

پرسیار :

نیشانا (✓) ل ژیر به رسقا دروست بدانه :

دوویماهی پیغه مبه رنافی وی :

ئاده م
سلاق لى بن

نوج
سلاق لى بن

موحه ممه د
صلی الله علیه وسلم

پرسیار: به رسقین دروست ب هیله کی بگه هینه ئیک :

سالا فیلی

مەدینى

اھى مشەختى

ئە و سالا پىغەمبەرى (صلوات الله علیه و آله و سلیمان)

تىدا ژايىك بۇوي ناقى وى سالى

پىغەمبەر (صلوات الله علیه و آله و سلیمان)

ل سالا چەندى وەغەر كر

پىغەمبەرى (صلوات الله علیه و آله و سلیمان)

ژ مەكەھى مشەخت كر بۇ

دئه قى وانه يى دا دئ ئه قان با به تان خوبىنин :

نافىئن پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

ئەركى ب خودانكىدا پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

كارى پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

ھەۋزىننیا پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

زاروکىئن پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

شىرىپىدانا پىغەمبەرى مە يى خۆشتقى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

موعجىزە يىن پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالم).

ناقین پيغه مبهري خودي (صلی الله علیہ وسلم)

پيغه مبهري مه يى خوشتقى (صلی الله علیہ وسلم) چەند ناقه ك يىن هەين، ئەو ناقين راست و دروست ئەقەنە: (محمد، احمد، الماحي، الحاشر، العاقب) و ناسناقى وى (قاسم) بۇو، كو قاسم كورى وى يى مەزن بۇو، بەرى كو بىيىتە پيغه مبهر (صلی الله علیہ وسلم) دگۇتنى راستگۇيى دەستپاڭ (الصادق الأمين).

ئەركى بخودانكىدا پىغەمبەرى خودى (ﷺ)

پىغەمبەرى خودى (ﷺ) پشتى كو دەيىكا وى وەغەرى دكەت د تەمەنى شەش سالىيى دا بۇ ماوهىيەكى باپىرى وى (عبدالمطلب) ئەركى بخودان كرنا وى كرە دستويى خودا، هاتىيە گۆتن كو عبدالمطلب ئەركى بخودان نەدەخوار ئەگەر گازى (موحەممەد) ئەركى بخودان كرنا چونكى گەلەك حەزىزىدەكىر، پشتى ماوهىيەكى ئەۋۇرى وەغەر دكەت و (أبو طالب) بخودان دكەت و دپارىزىت.

کاری پیغه مبه ری خودی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

پیغه مبه ری خودی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) وه کى هه مى مرؤّقین دىتر کار دکر، و ماوه يه کى زور شقانیيا ته رش و ته والى کريي، شقانیيا ته رش و ته والان کاری پتريا پیغه مبه ران بويي (سلافین خودی لسهر وان بن).

هه ڦڻينيا پڻغه مبه رئ خودئ (ﷺ)

پڻغه مبه رئ مه يئ خوشتئي (ﷺ) د ته مه نئ (٢٥) سال ڀيادا هه ڦڻيني پڻك ئينا دگه ل دايڪا مه (خه ديجا) يئ، ل وئ ده مه ته مه نئ دايڪا مه (خه ديجا) (٤٠) سال بوون، و پڻغه مبه رئ (ﷺ) گله ک حه زڙ خاتينا خه ديجا دکر، سئ سالان پشتئ مشه ختبوونا پڻغه مبه رئ (ﷺ) بو مه دينئ خاتينا خه ديجا وهغه رکر.

پیغه مبه ری (صلی اللہ علیہ وسلم) دزیانا خودا (۱۱) هه قرین هه بوون

ز	ناقی هه قرینین وی	سala پیکئینانا هه قرینیبی	تھمه نی پیغه مبه ری (صلی اللہ علیہ وسلم) چهند بوو
۱	خدیجہ	۱۵ سالان ژبه ری پیغه مبه رایه تییں	۲۵ سال
۲	سودہ	۱۰ سالان پشتی پیغه مبه رایه تییں	۵۰ سال
۳	عائشہ	۱۱ سالان پشتی پیغه مبه رایه تییں	۵۱ سال
۴	حفصة	سala ۳ بی مشہ ختنی	۵۶ سال
۵	زهینہ با کچا خوزیمه	سala ۴ بی مشہ ختنی	۵۷ سال
۶	أم سلمة	سala ۴ بی مشہ ختنی	۵۷ سال
۷	زهینہ با کچا جه حشی	سala ۵ بی مشہ ختنی	۵۸ سال
۸	جوبریة	سala ۶ بی مشہ ختنی	۵۹ سال
۹	أم حبیبة	سala ۷ بی مشہ ختنی	۶۰ سال
۱۰	صفیة	سala ۷ بی مشہ ختنی	۶۰ سال
۱۱	میمونة	سala ۷ بی مشہ ختنی	۶۰ سال

زاروکین پىغەمبەرى مە بى خۆشتقى (ﷺ)

زاروکىن وان

علي ، أمامة

عبدالله

زاروک نەبوون

حسن ، حسین ،
أم كلثوم ، زينب

ھەۋزىنى دگەل كى پىكىئىنا ؟

أبو العاص ابن ربيع

جارا ئىكىنچى عوتىبە بى كورپۇ ئەبو لهەبى ،
پاشتى ھىنگى عوثمانى كورپۇ عەفانى

عوثمانى كورپۇ عەفانى

عەلەبى كورپۇ ئەبو طالبى

ناقى كچىن وى

زىنب

رقىة

أم كلثوم

فاطمة

کورپین پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ وسلم)، هه رژدہ ستپیکا ژدایک بوونا وان پشتی ماوهیه کی گیانپین خو ژدہ ست داینه (وہ غہر کرینه).

قاسم

۱

عبدالله

۲

ابراهیم

۳

شىرىپىدا نا پىغەمبەرى مە بى خۆشتقى (صلوات الله علیه و سلیمانة)

پىغەمبەرى مە بى خۆشتقى (صلوات الله علیه و سلیمانة) ژلايى دوو ژنان ۋە شىرىپىن ھاتىيە دان.

حليمة السعدية

١

(ثوييە) يىا خزمەتكارا ئەبو لهە بى

مامى پىغەمبەرى (صلوات الله علیه و سلیمانة).

٢

موعجزہ پین پیغہ مبہر

موحہ مہد (صلی اللہ علیہ وسلم)

سلافکرنا به ران ل سه ر پیغه مبه ری خودی

۵

لہ رزینا چیا یئ ۹ وحدی لب
پیشین پیغہ مبہ ری (۹)

۳

دھرکہ فتنا ئافیٰ ڙناڻ

تبليين پيغه مبه رى (صلی اللہ علیہ وسلم)

۲

۱

۱. قورئانا پیروز

مه زنترین موعجیزه بۆ پیغه مبه رئی خودی (الله) قورئانا پیروزه کو په یقا خودایی مه زنه ژلایی جبریلی چه بۆ پیغه مبه رئی خودی (الله) هاتییه خوار، هه ژمارا سوپه تین قورئانا پیروز (۱۱۴) سوره تن، و دریزترین سوره ت ناقی وی سوره ت (البقرة) یه کو هه ژمارا ئایه تین وی (۲۵۶) ئایه تن، و کورتترینا وان سوره تا (الکوثر) ھ کو هه ژمارا ئایه تین وی (۳) ئایه تن، قورئانا پیروز ب چه ند قوٽناغه کان ھاته خوار، بە شەک ژوی ل بازیپری مە کەھی و بە شەک ل بازیپری مە دینی ھاته خوار.

۲. شه‌قا برنا پېغه مبه‌رى (صلی اللہ علیہ وسالہ وعلیہ السلام) بُو قودسی و ئه سمانان (ئیسپا و میعراج)

پېغه مبه‌رى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وعلیہ السلام) ڙ (مزگه فتا بازی پری مه که هی) بپیک که فت به رهف (بیت المقدس) ل فلستینی ب سیاربوونا وی لسہر گیانه و رهکی کو دبیئنی (بوراق)، ئه ڦ گه شته دگه ل فریشته یه کی بہریز بیو ب ناقی (جبریل)، پاشی پېغه مبه‌ر (صلی اللہ علیہ وسالہ وعلیہ السلام) هاته بلندکرن بُو ئه سمانان هه تا گه هشتییه جهه کی کو دبیئنی (سیدرة المنتهی)، و د هه مان شه‌ڦ دا ڦ گه ریا بُو جهه خو.

۳. ده رکه فتنا ئاڻي ڙ ناڻا تبلين پيغه مبه رى (صلوات اللہ علیہ وآلہ وسلم)

ئيمامى بوخارى بومه ڦه گيرايه ڙ هه ڦالى وى يى به رىز ئنه سى ڪوري مالکى (رضي الله عنه)، گوتىيىه: ده مى نقيزا ئيقارى بولو و چ ئاڻ نه بولو ڙبو گرتنا ده ستنتقيزى و ڦه خوارنى، من ديت کو دنابه را تبلين پيغه مبه رى خوشتلى دا ئاڻ يا ده رکه ڦيت و هكى ئاڻا كانىيى، ئه مه مى ب ئه وئي ئاڻي تىر بولوين و مه ده ستنتقيزى خو گرتن، ئه گه ر ئه م هزار كه س ڦي باين دا تىرا مه كهت.

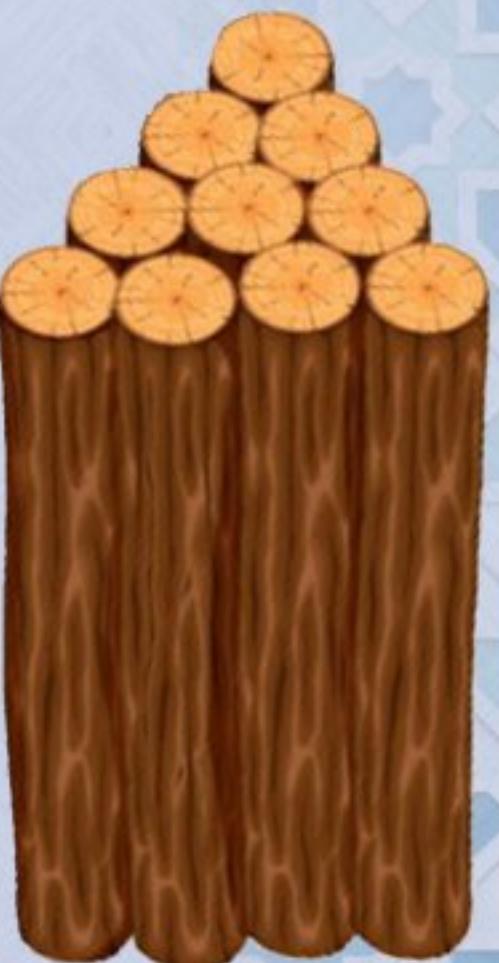
٤. له رزینا چيائى ئوحدى

عهلىيى كورى ئېبو طالبى (رضي الله عنه) دېيىيت: خەلک ژ چيائى ئوحدى دويرىكەفتىن چونكى (حەفتى) ژ ھەقلىيىن نىزىك يېن پېغەمبەرى خودى (صلوات الله عليه وآله وسلم) هاتنە شەھىد كىن، رۆزەكى پېغەمبەرى خودى (صلوات الله عليه وآله وسلم) سەرەدانا چيائى ئوحدى كر بۇ كىندا نقىيىزى و كىندا دوعايىان ژبۇ ھەقلىيىن خۇ، دئەۋى سەفەرى دا (ئېبو بەكرو عومەر و عوسمان و دېيىن كو عەلى ژى دگەل وان بۇو) (پازىيۇونا خودى لسەر وان بىت)، چيائى ئوحدى لەرزى، ئىنا پېغەمبەرى خودى (صلوات الله عليه وآله وسلم) پېيى خۇ يېن پېرۋازل ئەردى دا و گۆتى جىھەگىر بە و ئارامبە (ئەى ئوخد) ئە و بۇو كو لەرزىن نەما.

۵. گریانا تایی داری بی کو بُ ماوه یه کی پیغه مبه ری (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) گوتار لسہر دخواند

پیغه مبه ری مه بی خوشتی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) لسہر تایه کی داری گوتار ددا پشتی هینگی جهه کی بہ رفرہه تر بُ هاتھ دانان کو میمبھ را وی بول پشت وی داری، و ئیدی لسہر وی تایی داری گوتار نه دا، هه ۋالین پیغه مبه ری خودی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) دېیژن مه گوھ ل نال نالین وی تایی داری بول دکرە گری، پیغه مبه ری خودی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) ژ جھی خویی نوی هاتھ خوار و ئەو تایی داری ژ بُ ئاراستا خوچە کیشا و هه مبیز کر.

ئەنەسى کورى مالکى دېیژیت: دارەك دنالیت و دکەتە گری بُ تە ئەی پیغه مبه ری خودی (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ) پا ئەم چەوا بین بُتە پشتى تە ؟ !!

۶. سلاق کرنا به ران ل سه ر پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ وس ع) (۱)

جابری کوپی سه موره دبیزیت: پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ وس علیہ و آله و سلیمان) گوت: ئه ز داره کی ل مه که هی دنیا سم سلاف دکرہ من بھری کو بیمه پیغه مبه ر و عبداللہ ت کوپی مه سعودی را زیب وونا خودی لی بیت دبیزیت: ئه ز دگھل پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ وس علیہ و آله و سلیمان) دچووم ل بازیپی مه که هی هر دار و بھرہ کی مه دیتب اسلاف دکرہ پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ وس علیہ و آله و سلیمان)، عبداللہ دبیزیت من ب گوھین خو گوھل وان سلاقان دبوو، و پیغه مبه ری خودی ژی (صلی اللہ علیہ وس علیہ و آله و سلیمان) بھر سف ددا۔

گۆلپەن خۆشتنى

گەلەك حەزز پىغەمبەرى خودى بىكەن و گەلەك رىزى لى بىگەن،
و چ دەمىھە وە گۆھل ناقى وى بۇو بىئىن (بەن ئەنلەپ)، (سلاقىن خودى لى سەرەن)،
ئەم حەزز تە دەكەيىن ئەم بىيىنە ھەۋالىن تە چۈنکى ل دۇنیا يىھى مە تو نە دىتى.
ھىقىيا مە ئەم كول رۆزى دوويماهىيى ئەم بىيىنە ھەۋالىن تە چۈنکى ل دۇنیا يىھى مە تو نە دىتى.

دئهقى وانه يى دا دئ ئەقان بابه تان خوينىن :

سالۇخەتىن پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالہ)

بانگخوازىيما پىغەمبەرى مە يى خۆشتقى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالہ)

بۇچى خودايى مە زن پىغەمبەر موحەممەد (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالہ) ھنارت ؟

حەز ژىكىندا مە بۇ پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالہ)

گۆهدارىكىندا فەرمانىن پىغەمبەرى خودى (صلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالہ)

۱. راستگویی و دهستپاکی (الصدق و الأمانة)

بەری کو ئە و ببیتە پىغەمبەر قورەيشىيان دگۆته وى (الصادق الأمين) راستگویى دەستپاک.

۲. نه‌رمی و هیمنی و دلوقدانیا وی به‌رامبهر باوه‌رداران (الرأفة و الرحمة بالمؤمنين)

پیغه‌مبه‌ری خوشتقی (صلی‌علی‌هی‌ری) گه‌له‌ک یی نه‌رم و هیمن ویی ل سه‌ر خو بیو و به‌رامبهری هه‌قالیین خو و گوه‌داریا وان دکر و پیدقیاتییین وان دابین دکرن و سه‌ره‌دانا وان دکر و حه‌ززه‌قالیین خو دکر.

۳. بیهنه فرهه و ویرهکیا وی (الصبر والشجاعة)

ئنه سى كورى مالكى (خودى ئى رانى بىت) كو ئىكە ژ هەۋالىن بەرپىز بىن پىغەمبەرى مە يى خوشتقى (ﷺ) گۆت: پىغەمبەرى خودى (ﷺ) كەسەكى گەلهك يى ویرەك و زىرەك و ب غىرەت بىوو يە، و كەسەكى گەلهك يى لسەر خۇ و ئارام بىوو يە، گەلهك دهاتە ئازاردان ژلايى بى باوهداڭ ۋە ۋەر بانگخوازىيا وى بەلى پا بىهنا خۇ فرهە دكرو يى ئارام بىو و دوعا بۇ قەومى خۇ دكىن داكو خودى وان ب ھيدايەت بىنیت و پىكاپاست نىشا وان بىدەت.

٤. مهربانی و رهروشت جوانی (الكرم و حسن الخلق)

خودایی ئافراندەرد بە حسکرنا پیغەمبەری مە بى خۆشىتى دا (صلی اللہ علیہ وسلم) دبىزىت: ئەی پیغەمبەری خودى تو خودان رهروشته کى بە رزوبىلندى (وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ) [القلم: ٤]. و پیغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) ئىك بۇ وۇزوان كە سان بىيىن چ ھە بۇ د بە خشى، گەلەك يى بلەز بۇ بۇ دانا خىران و ھارىكارييىا كە سىيىن ھەزار و دەست كورت دكر.

ئايەتە كىن بىنقىسە كو خودى بە حسى رەوشت بلندىيا

پىغەمبەرى مە موحەممەدى (صلی اللہ علیہ وسّع نعمتہ) تىدا كربىت :

سالۇخە تەكى دى ژ سالۇخە تىن پىغەمبەرى (صلی اللہ علیہ وسّع نعمتہ) بىنقىسە ژىلى ئە وىن ھاتىنە بە حس كىن.

بانگخوازیا پیغه مبه ری مه بی خوشتقی (صلی اللہ علیہ وس ع)

خودایی مه زن پیغه مبه ری مه بی خوشتقی (صلی اللہ علیہ وس ع) بُخه لکی هه می جیهانی هنارتییه

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

سورة الأنبياء

و هه ما مه تو -ئهی موحه ممه د - بی هنارتی دلوفانییه ک بُخه لکی هه می مرؤفان،
قیجا هه چیی ب اوه ریی ب ته بینت ئه و دی که یفخوش و رزگار بت،
و بی ب اوه ریی نه بینت دی خوسارهت و شه رمزار بت.

و پیغه مبه ر موحه ممه د (صلی اللہ علیہ وس ع) بانگخوازیا خه لکی دکر بُخه دوو تشتین گه له ک گرنگ :

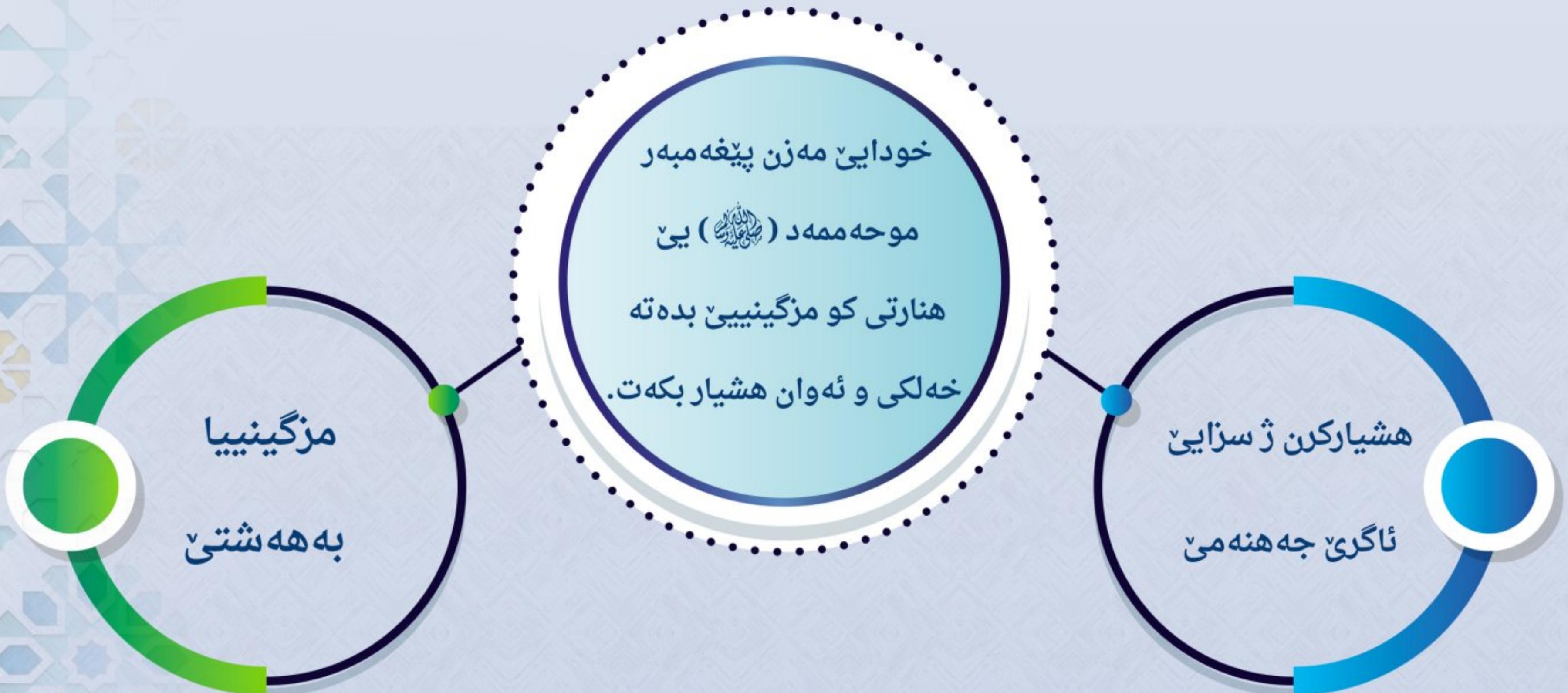
۲

خه لک هشیار دکر ڙهه ڦیشک
(شريك) دانان بُخه خودی.

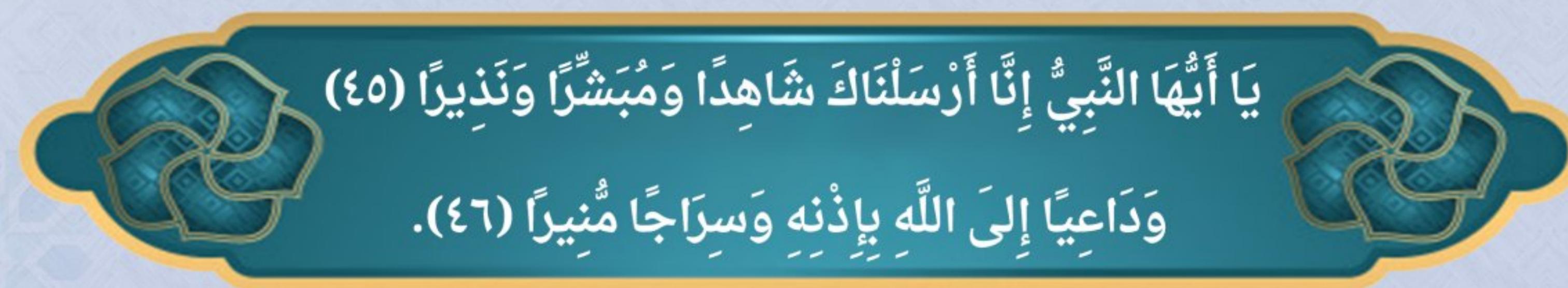
۱

دگوٽه خه لکی :

بتنی خودایی مه زن بپه ریسن.

به لگه یی مه بو ئه ڦی چهندی ئه ڦ ئایه تا خودایی ئافراندہ ره د سوره تا (الاحزاب) دا

و اته: "ئهی پیغه مبه رهندی ئه مین مه تو یی هنارتی دا تو ب گه هاندنا په یامن بیسیه شاهدل سه رئوممه تا خو، و دا مزگینبیی ب دلوقانیی و به هه شتی بده یه خودان باوه ران ڙوان، و گونه هکار و دره و پیکه ران ڙئاگری بترسینی. دا تو ب فه رمانا خودی بیسیه گازیکه ر بُو ته و حید و په رستنا وی ب تنس، و چرایه کی گه ش بُو وی یی ته بُو خو بکه ته رُوناهی، قیچانه و ریکا تو پی هاتی و هکی رُوزی یا گه شه، ڙپکداران پیغه ترکه س کوفری پی ناکه ت".

پرسیار :

ئەقان ۋاللاھىييان تىرى بىھ (پېرىبىھ) :

خودايى مەزىن پېغەمبەرى مە يىخ خۆشتقى (ﷺ) ھنارتىيە مىزگىنلىي دايىھ مە ،
ئەگەر ئەم گۆھدارىيىا وى بىھىن و فەرمانىيىن وى جىبەجى بىھىن ، و ئەم يىن ھشىاركىرىن
ئەگەر ئەم بى ئەمرىيىا وى بىھىن و فەرمانىيىن وى جىبەجى نەكەھىن .

بانگخوازىيىا پېغەمبەرى خودى (ﷺ) لىسەر دوو ناشتىيىن گىرنگ بىوو ، ئەۋۇزى پېكھاتىنە ژ :

.....

.....

بُوچى خودايى مەزن پىغەمبەر موحەممەد (صلی اللہ علیہ وسلم) ھنارت؟

خودايى مەزن پىغەمبەرى خۆشتقى (صلی اللہ علیہ وسلم) ھنارت بۇ دوو کارىئن گەلەك گرنگ :

پەرستنا خودايى مەزن ب تاكى و بتنى

دويركەفتىن ژەھەر تىشىتەكى كو ژىبلى خودى پەرستن بۇ بەھىتە كىن و ھەوار (دوعا) ژى بەھىتە كىن

پرسیار :

خه لک ژبه ری هاتنا پیغه مبه ری خوشتی (ﷺ) چه وا بوون د په رستنا خودی دا ؟

په رستنا خودی دکر
دگه ل په یکه ران

په رستنا خودایی مه زن دکر

حه ز ڙيڪرنا مه بو ڦيڳهه مبهري خودي (صلٰي اللہ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ)

پيڏقييه لسه رهه ركه سه کي موسٰلمان چ زه لام بيت چ ڏن بيت، پتر ڙهه ركه سه کي
حه ز ڙيڳهه مبهري (صلٰي اللہ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ) بکهت هه تا ڙنه فسا خو ڙي پتر حه ز ڙوي بکهت.

1 گه له ک سلاڻ دانا لسه ر.

2 زانيٽا زيانا وي و شاره زابوون
د سوننه تا وي دا.

3 به حسڪرنا وي ب به رده وامي و
نياساندنا وي بو خه لکي.

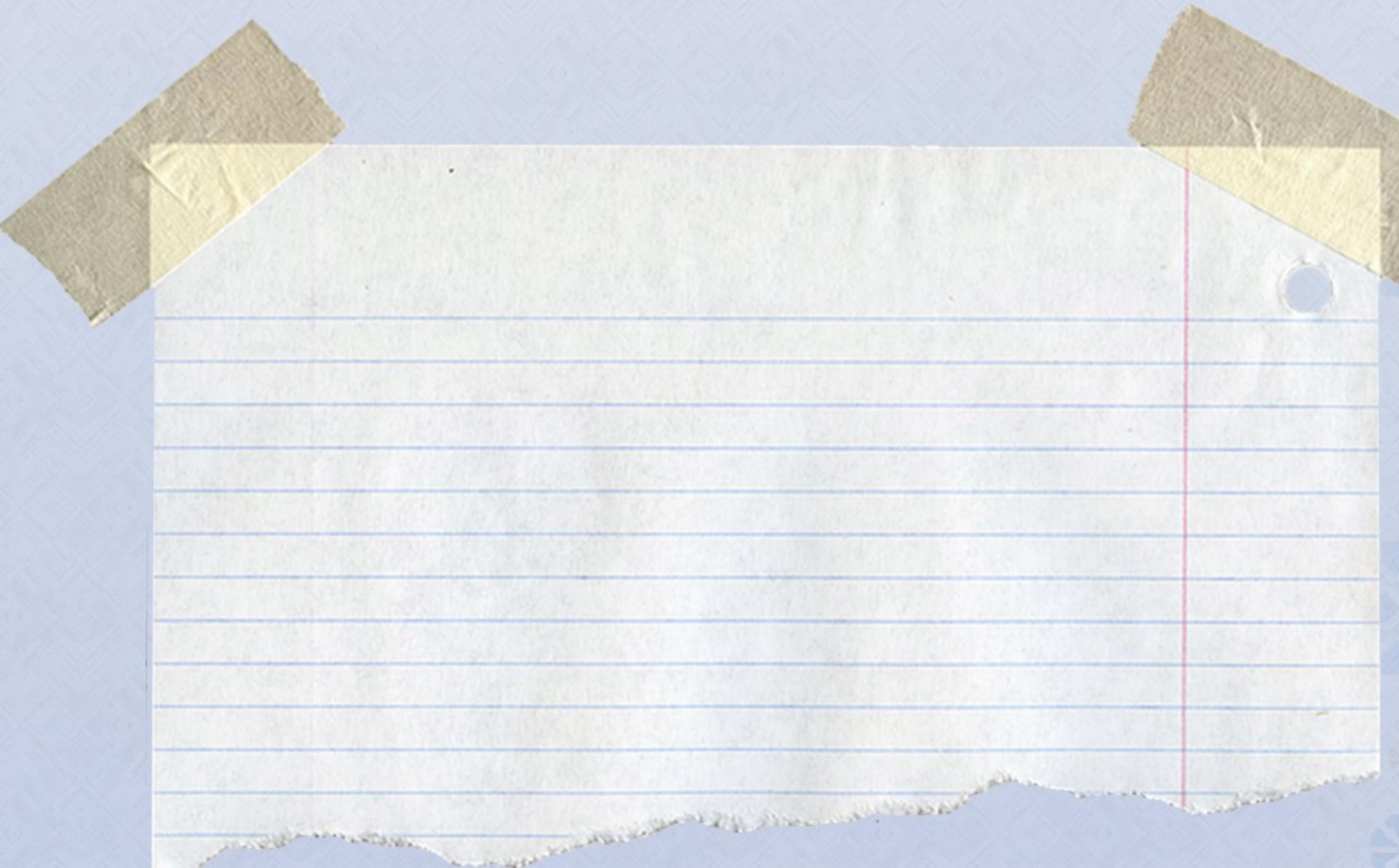
4 سه ره دانکرنا وي ل باز ڙي پري مه ديني
و سلاڻ ليڪن.

5 گوهداري ڪرنا وي د بجهئينانا فه رمانين وي دا و
خو دوير ڪن ڙپاشفه ليڏانين وي.

چه وائمه بزانين کو
ئه م حه ز ڙيڳهه مبهري
خودي (صلٰي اللہ عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ) دکه بین ؟

ئەقى رېستى سى جاران بنقىسە

ئەم حەزز تە دكەين ئەى پېغەمبەرى خودى (ﷺ)

گوهداریکرنا فه رمانین پیغه مبه ری خودی (صلی اللہ علیہ وسلم)

سه حابییان (هه ڦالیں پیغه مبه ری) گه له ک گوهداریا فه رمانین پیغه مبه ری (صلی اللہ علیہ وسلم) دکر، به لئی پا بی ٻاوه ران ئه و پا شفه لیدا، به لئی پائیمامی (أبو بکر) خودی ڦئی را زی بیت ئه و ب راستی و دروستی دانا و پشتی هینگی دگوتنه ئیمامی أبو بکر (أبو بکر الصدیق)، و ئیمامی عه لی خودی ڦئی را زی بیت ل جهی پیغه مبه ری خوشتی (صلی اللہ علیہ وسلم) هاتھ دانان د شه ڦا مشه ختبوونا پیغه مبه ری خوشتی (صلی اللہ علیہ وسلم) و گوهداریا وی کرو فه رمانا وی جیبہ جی کر هه رچه نده شه ڦه کا گه له ک یا ب مه ترسی بولو لسہ ریانا ئیمام عه لی (خودی ڦئی را زی بیت).

ئە و ئەركىن لسەر مە كو پىدىقىيە جىبىھە جى بىكەين

د راستا پىغەمبەرى خودى دا (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

حەزىزى بىكەين و گۆهدارىيَا وى بىكەين.

ئەم يىن ئاگەهدار كىرىن دەربارەي ھەرتىشىتەكى ئەم وى بىراست و

دروست ددانىن و مە باوهرى پىزى ھەيە.

ھەرتىشىتەكى وى گۆتۈيت بىكەن ئەم دىكەين، و ھەرتىشىتەكى ئەم ژىز دابىينە،

پاش ئەم دىزى دوирىكەقىن و ناكەين.

دىپەرستنا خودى كەين بىر وى شىوهى يىزى كو وى ئەم فېرکىرىنى نەك بىر وى،

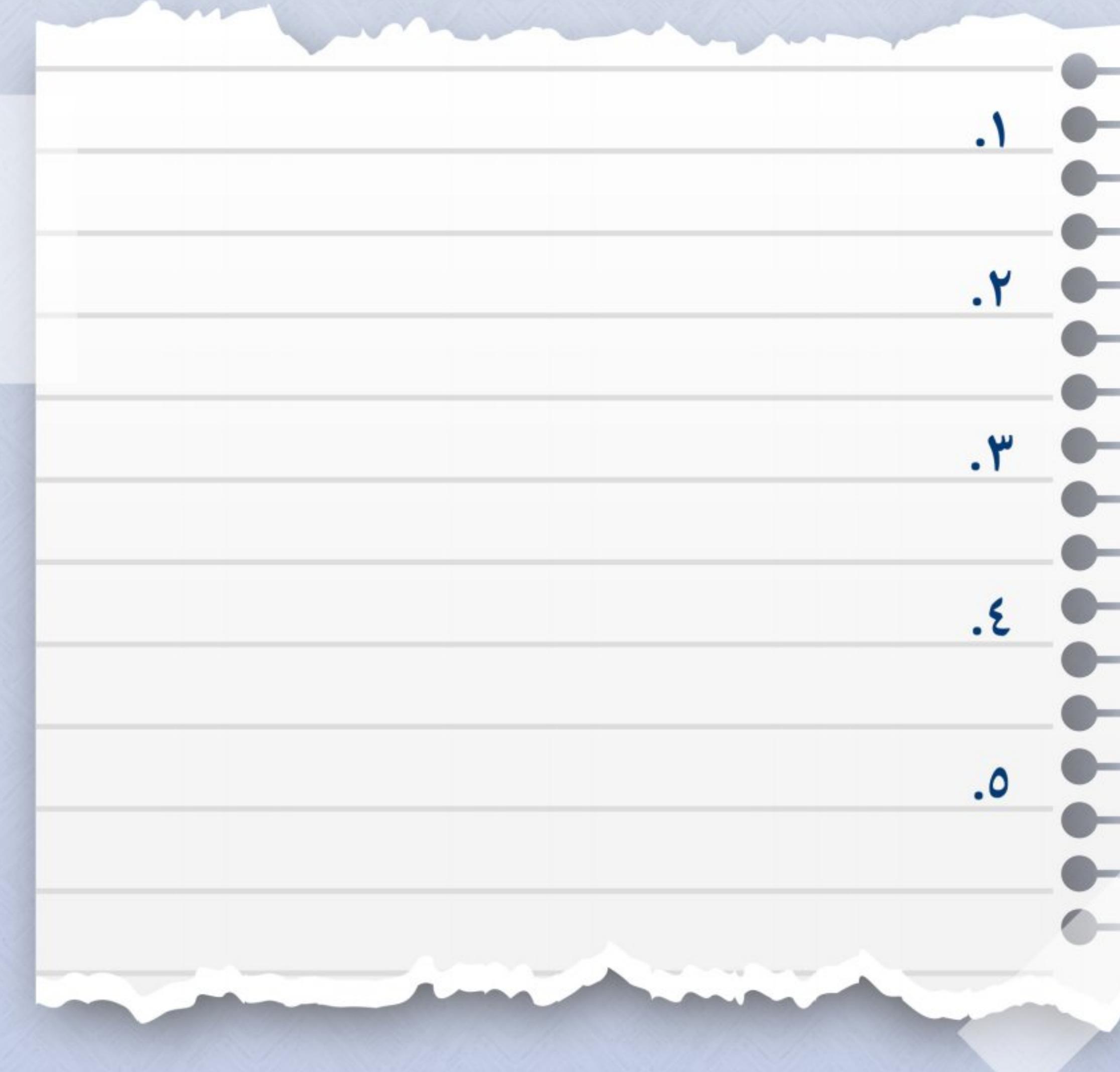
شىوهى يىزى كو ئەم ھىزىدكەين يىزى باشە.

ھەر دەمىز مە گۆھل ناقىز وى بىر و دېبىزىن (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ).

ئەركى مالى

پىنج تشت ژوان تشتان بنقىسە يىن كو پىغەمبەرى مە يى خۆشتقى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

فەرمان پى ل مە كى كو ئەنjam بدهىن :

1.

2.

3.

4.

5.

ئەوان تىستان دەستنېشان بىكە بىن كۈپىغە مېھرىز مە بىن خۆشىتىقى (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

ئەم پاشقە لېدىاين ژئەن جامداانا وان

د ئەقى وانەيى دا دى به حس ڙئه قان بابه تان كەين :

- ئازاردا نا پىغەمبەرى خودى (ﷺ).
- كى بۇن ئە و كەسىن بۇ ئىكەم جار باوهرى ب پىغەمبەرى خودى (ﷺ) ئىنايىن.
- مشەختبۇونا وى بۇ طائىفى.
- ئىكەم كارى پىغەمبەرى خودى (ﷺ) ل بازىرى مەدینا مونە وەرچ بۇو ؟
- مەرەم ڙ (حجۃ الوداع) حەجا خاتىخواستنى چىيە ؟

۱. ئازاردا نا پېغەمبەر ئىخودى (صلی اللہ علیہ وسّع آنہ)

پشتى كو قورەيشىپىن خەلکى مەكەھى زانى كو پېغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسّع آنہ) پەرستنا خودايىھەكى تاك بىتنى دكەت و بانگخوازىيما وى بۇ پەرستنا خودايىھەكى تاك بىتنى يە، راپۇون ب دژايىھەتىكىندا وى وئە و ئازار ددا. هەتاكو رۇزەكى پېغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسّع آنہ) نقىزدكىل نك كەعبا پىرۇز، ئەبو جەھل و هندەك ژەقائىن وى هاتن و گۆت كى دى بەرمايىكىن گيائە وەرى كەتە سەرپشتا موحەممەدى (صلی اللہ علیہ وسّع آنہ) ؟ ئىنا (بەخت رەشتىرىن) كەس ژوان هات و ئە و كارە كر و بەرمايىكىن گيائە وەرى كو تىشىتەكى گەلەك يى پىس و گەنى يە، ھاقىتىنە سەرمل و دەستتىن پىرۇز يىن پېغەمبەر ئىخودى (صلی اللہ علیہ وسّع آنہ) كەس نەبۇ وان لسەرپشتا وى راکەت هەتا كو گازى كرييە فاطيمايىا كچا وى، ئە وى راکەن و پېغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسّع آنہ) دوعا (نفرىن) ل قورەيشىيان كەن، ب تايىت نفرىن كەن ل (عوبىتەيى كورى رەبىعەي و شەيىھەيى كورى رەبىعەي و وەلىدى كورى عوبىتەي و ئومەيەيى كورى خەلەفى) ، عبدالله يى كورى مەسعودى خودى ژەپازى بىت گۆت : و الله من ئە و كەسە ب چاقىن خۇدىتىن كود شەپى بەدرى دا هاتنە كۆشتن.

۲. کى بۇون ئە و كەسىن بۇ ئىكەم جار باوهرى ب پىغەمبەرى خودى (صلى اللہ علیہ و آله و سلّم) ئىنايىن.

ئىكەم كەس كو باوهرى ب پىغەمبەرى خودى (صلى اللہ علیہ و آله و سلّم) ئىناي خەدىجايىا كچا خوهىلدى بۇو،
ئىكەم زەلام ئەبو بەكىر صديق بۇو، و ژ زارۋىكان عەلىيى كۈپى ئەبو طالبى، دەھىتە گۆتن
كۈنەلى ئىكەم كەس بۇو بەلى پاڙ ترسىن بابى خۇدا نەدويرىيىا ئاشكەرا بکەت، ھەتا كو روڙەكى
بابى وى گۆتىي تو يى مۆسلمان بۇوي، گۆت بەلى ئەز يى مۆسلمان بۇويم.

٣. چوونا پیغه مبه ری (ﷺ) بُو طائیفی

پیغه مبه ری (ﷺ) ل بازیپری مه که هی گله ک دهاته ئازاردان ژلایی بی باوه ران ڦه، ڙبه رهندی به ره ڦ بازیپری طائیفی ب پی که فتن دگه ل زه یدی کوپی حاریسهی چوون بُو لایی هوڙا (ٿه قیف) چونکی ئه و هوڙه نیزیکی بازیپری مه که هی بون، داکو هاریکاریا وی بکه ن د به لاقکرنا ئایینی پیروڙی یی ئیسلامی دا. ده می پیغه مبه ری (ﷺ) گه هشتیبه طائیفی ب شیوه یه کی گله کی کریت و خراب به رستقا پیغه مبه ری (ﷺ) دا و گله ک ئیشاند، زاروک و گه نجین سنیله هنارتنه سه ریکی و به رده اقیتنه پیغه مبه ری (ﷺ) و ئه وین دگه ل وی ئیشاندن و خوین ڙپییین پیروڙی یین پیغه مبه ری (ﷺ) دهاته پشتن و پاشی پیغه مبه ری (ﷺ) زقپی بُو بازیپری مه که هی

دانابه را بازیپری مه که هی و بازیپری طائیفی دا نیزیکی ٦٤ کم (کیلومه ترايه)

٤. ئىكەم كارى پىغەمبەرى خودى (ﷺ) ل بازىرى مەدینا مونە وەرج بۇو ؟

ل دەمى پىغەمبەرى خودى (ﷺ) چوو يە مەدینى، خەلکى پىشوازىيە كا گەلەك گەرملى كر، و گەلەك دە كە يەخۆش بۇون، پىغەمبەرى حىشترەك ۋى بۇو، گۆتە خەلکى هوين رېكى بەدەنە حىشترى ل كىقە راوهستىيە و بىهنا خۆ قەدا، دى ل وى جەز مزگەفتى ل ئاقا كەين.

ئىنا حىشتر ل مالا ئەيوبى ئەنسارى راوهستىيە و دەستىيەن خۆ دانانە ل سەر ئەردى و بىهنا خۆ قەدا. پاشى پىغەمبەرى (ﷺ) فەرمان ل ئەسحابىيەن كر مزگەفتى ل وى جەز ئاقا بىهن. ئانكىو ئىكەم كارى پىغەمبەرى (ﷺ) ئاقا كرنا مزگەفتى بۇو. مزگەفتە كا بچوويك ئاقا كر د ماوهىي (١٤) رۆزاندا ب تەقنى و دارىيەن قەسپى ئاقا كر، هەمى ھارىكارىبۇون د ئاقا كرنا مزگەفتىدا .

مزگەفت مالا باوه ردارانە و جەز پەرستنا خودايى وانايە

٥. مه‌ره‌م ڙ (حجۃ الوداع) حه‌جا خاتر خواستنی چییه؟

پشتی کو فه‌تحامه که‌هی هاتییه کرن و هه‌ڙما را موسلمانان زیده‌بووین و ئیسلام ب ته‌مامی به‌لاف بووی ل سالا (١٠) ی مشه‌ختی پیغه‌مبه‌ر (صلی‌الله‌ع‌لی‌ه و‌س‌ل‌ا) دگه‌ل (١٢٠) هه‌ڦالیین خو ئاما ده‌بوون بـ ئه‌نجام‌دان‌ا مه‌راسیمی‌ن حه‌جی، کو ئه‌ڦ حه‌جه ئیک‌هه و دوویما‌هی حه‌جا پیغه‌مبه‌ری بـوو (صلی‌الله‌ع‌لی‌ه و‌س‌ل‌ا)، پیغه‌مبه‌ری (صلی‌الله‌ع‌لی‌ه و‌س‌ل‌ا) د حه‌جا خاتر خواستنی دا گوت: باش گوھی خو بده‌نه من، ره‌نگه جاره‌کادی نه‌گه‌هینه ئیک و دوویما‌هی حه‌جا مه بیت، گوت: خوین و مال و نه‌فسین هه‌وه لسه‌ر ئیک‌و دوویما‌هی ده‌رامن هه‌روه‌کی چه‌وا دئه‌ڦی روژی‌دا و د ئه‌ڦی هه‌یچی دا ول ئه‌ڦی جهی هاتینه حه‌رام کرن. هه‌ر که سه‌کی ئه‌مانه‌ت و مال و سامانی ئیکی لدھ‌ڦ بیت بلا بـ خودانی وی بـزق‌رینیت، چونکی ل روژا دوویما‌هی دی لسه‌روی یا گران بیت، مافی خیزان و ئافره‌تان بده‌نی و دگه‌ل وان د باش بن.

په یقا دوویماهیي

گولین ئه زيز و خوشتقى

ئەقە كورتىيەك بۇو ژڙيان و سەرھاتىيىن پىيغەمبەرئى مە بى خوشتقى موحەممەد
(صلوات الله عليه وآله وسليمان)، پىدىقىيە بەرددوام ل بىرا مە بىت و سەلاواتان بىدەينە سەر و بەحسى وى
بکەين و زىدە تر بىدەينە نىاسىن بۇ ھەقالىن خۇ و كەس و كار و دۆستىن خۇ.
ھىقىيا مە ژ خودايى مەزن و دلۇقان ئەوه كو مە بى بەھر نەكەت ژ دىتنا وى و ژ
دەستى وى بى پىرۆز ئاڭا كەوسەرئى ۋە خوين.

ھىمن ملا كريم

ھەيقا ۸۱ / ۲۰۲۱ / سلېمانى

ناقه رۆك

- وانهیا ئىكىز: رەھ و رېشال (نەسەب) و ژايىك بۇون و سالۆخەت و پلەھ و پايە و مىنە وى (١).
- وانهیا دووپىز: خىزان و زارۆك و موعىزەيىن وى (١٢).
- وانهیا سىيىز: سالۆخەت و بانگخوازى و حەزىزىكىزى مە بۆ وى و لەدەپ چوونا وى (٣٠).
- وانهیا چوارىز: ئازاردانى وى و باوهەرى پى ئىننان و مشەختبۇون و حەجا خاتىر خواستىن (٤٨).

بۇ زارۆكىن پۆلە ئىكىن و دووپىن سەرەتايى

ئامادەكردنى: ھىيمن مەلا كەھرىم / ۲۰۲۱

بادىنىكىن: سەرۋار بەرۋارى